

Závěrečná zpráva ze studijního pobytu **Akademický rok 201_ - 201_ (doplňte prosím)**

Tato zpráva musí být předána Akademické informační agentuře Domu zahraniční spolupráce (DZS) po ukončení studijního pobytu. Zprávu, prosím, zašlete e-mailem na adresu aia@dzs.cz. Do předmětu e-mailu napište „Zpráva z pobytu“ + název příslušné země. Závěrečné zprávy, jejichž autoři souhlasili se zveřejněním, jsou k dispozici na internetové adrese http://www.dzs.cz/cz/akademicka-informacni-agentura/63_zpravy-ze-studijnich-pobytu/.

Osobní údaje

Jméno a příjmení studenta:	Lucie Štěrbová
E-mail:	383080@mail.muni.cz
Domácí VŠ:	Masarykova univerzita
Domácí fakulta:	Filozofická fakulta MU
Obor studia:	Bulharský jazyk a literatura
Hostitelská země:	Bulharsko
Hostitelská VŠ:	Univerzita svatého Klimenta Ochridského Sofia
Délka pobytu:	20 dní

Prosíme o vyjádření, zda hodláte zprávu poskytnout k uveřejnění a zda ji hodláte zveřejnit anonymně či nikoli. Zveřejnění jména a kontaktu může pomoci dalším uchazečům o studijní pobyt v zahraničí.

Souhlasím s uveřejněním této zprávy

na internetových stránkách DZS × ano

Souhlasím s uvedením jména u mé zprávy × ano

Souhlasím s uvedením e-mailové adresy u mé zprávy × ano

Body pro sepsání Zprávy ze studijního pobytu

- **Zahraníční pobyt** (uveďte stručné informace o délce studijního pobytu, o univerzitě či pracovišti, kde jste stáž absolvovali, o Vaší činnosti spojené se studiem)
- **Před odjezdem** (informace o formalitách, které je třeba zajistit před odjezdem – víza, pojištění apod., doprava, spojení, ceny)
- **Ubytování, stravování, doprava** (druh ubytování, kvalita, způsob zajištění, cena, možnost využití studentské koleje, možnost stravování v menze)
- **Finance** (způsob výplaty stipendia, dostatečnost finančních prostředků, potřeba finanční zálohy ze soukromých zdrojů, nepředvídané náklady)
- **Volný čas** (využívání volného času, akce a služby pro studenty, přístup do univerzitních zařízení – do knihoven, k internetu apod., sportovní a kulturní příležitosti, tipy na výlety)
- **S jakými problémy jste se setkal(a) při přípravě cesty a během zahraničního studia**

- **Další komentáře a doporučení** (rady a tipy pro ostatní studenty)
- **Celkové hodnocení** (jaký přínos měla stáž pro Vaše studium, diplomový projekt, doktorskou práci, pro zlepšení jazykových znalostí apod.)
- **Odkaz na fotogalerii** (můžete připojit odkaz na Vaše osobní webové nebo facebookové fotoalbum, případně je možné zaslat několik fotografií v příloze e-mailu)

Text zprávy:

Obecně

Sofijská letní škola je tradičně na tři týdny – náš termín byl 10. 7. 2016 – 30. 7. 2016. Učebního času je zhruba stejně jako ve Velikém Tärnovu, ve kterém jsem na letním semináři byla minulý rok. Letní škola, kterou zaštiťuje Univerzita sv. Klimenta Ochridského, se však nenachází přímo v Sofii, ale v centru Bulharského červeného kříže. Je důležité to mít na paměti, neboť toto místo se nachází na okraji Sofie ve vesnici Lozen, která je vzdálená od centra hlavního města více než 20 km. Ve vesnici je vše potřebné – pošta, několik obchodů, bankomat, pár restaurací... Bohužel zde je i další svízel – výuka neprobíhá přímo v této vesnici, ale až za ní blíže k horám. Z toho vyplývají pozitiva – můžete se jít projít do lesa, ke klášterům to máte větší kousek než do Sofie, je tam relativně klid, i v hrozných vedrech je u lesa chládek, máte čerstvý vzduch a nemusíte se topit ve vlastní šťávě. Bohužel ale i negativa – nejsilněji jsem to cítila v tom, že člověk neměl skoro žádný kontakt s místními lidmi a na výlety do Sofie to chce řádnou dávku času a trpělivosti. K prvnímu – samozřejmě, byli tam učitelé, místní obsluhovali restaurační zařízení, v obchodě taky člověk mohl prohodit pár slov s prodavačkami, nicméně učitelé nemluví běžnou bulharštinou, kterou vás lidé v Sofii budou žádat o pár leva na autobus... Živý mluvený jazyk vypadá podstatně jinak, než se zdá v jazykové třídě. Ve výsledku je pak mnohem důležitější. Ačkoliv byla Sofie vzdálená jen kousek, cesta do přímého centra (řekněme na Serdiku) trvala s MHD minimálně 45 minut. Ne každý mohl a chtěl věnovat hodinu a půl cestování.

Před odjezdem a po příjezdu

Před odjezdem do Bulharska bylo nutno zařídit papírování (na MUNI je nutno podepsat Learning Agreement a založit v ISu výjezd), pojištění (není povinné, nicméně ho doporučuji), vybrání způsobu dopravy a zakoupení lístků, komunikace se zahraniční univerzitou. V tomto případě se mi organizátoři ozvali sami a vyžadovali komunikaci – dobré znamení. Rozhodně jim napište plánovaný příjezd, vyplatí se vám to (viz dále).

Komunikace může probíhat jak v angličtině, tak v bulharštině. Já osobně jsem raději psala v obou jazycích a bylo mi odpovězeno bulharsky.

Po příjezdu je nutné odevzdat veškeré dokumenty (LA, vzala jsem i Confirmation of studies) na Centrum zahraničních studií, nechat si uznat předmět (podmínky pro proplacení jízdného) a vyplnit tento dokument.

Cestování

Do Sofie jsem letěla z Prahy přes Vídeň a nezaznamenala žádné problémy. Díky tomu, že si organizátoři zjistili přileté jednotlivých účastníků, na nás čekal odvoz do Lozenu. Oficiálně měli „rozvozy“ končit už v 16:00, ale naštěstí nás v 18:00 přiletělo více (tři), takže jsme měli dovoz zajištěn. Pokud by student doletěl později, musel by z letiště jet metrem na zastávku Цариградско шосе a z něj pak autobusem 5 nebo 7 (častěji jezdila

pětka), případně maršrutkou č. 37.¹ Stejně se pak dalo z Lozenu dostat do města, jen se jelo na opačnou stranu, než bylo letiště. Jak jsem psala výše, poslední zastávka pětky se rozhodně nekryla s umístěním semináře, proto bylo nutno počítat s tím, že se muselo jít do kopce (s batožinou se cesta zdá docela dlouhá). Odvoz jste pak mohli využít i poslední den (do 12.00), rozváželi nás v různých časech, většinou na 1) vlakové nádraží, 2) autobusové nádraží a 3) na letiště. Pokud byla výstupní zastávka po cestě, šlo to bez problému domluvit.

Samozřejmě se do Bulharska můžete dostat i autobusem, vlakem či stopem.

Ubytování

Ubytování bylo skvelé – krásný nový hotel, dostupná televize (tzn. přístup k bulharštině, i když vedle vás někdo mluví italsky). Budov na ubytování bylo celkem 5, v každé se pokoje malinko lišily, ale nebylo si na co stěžovat. Koupelna a záchod byly součástí pokoje. Většinou byli participantí ubytováni po dvou, maximálně po třech. Já jsem první týden a půl bydlela sama, pak se ke mně přidala Němka (z vlastní iniciativy).

Letní škola a program

Výuka probíhala každý den od 9.00 do 11.15, 15 minut z toho zabírala přestávka. Následovala hodinová pauza a specializované semináře od 12:15 do 13:30.

Skupin bylo pět, byly rozděleny podle rozřazovacího testu v první den kurzu. První dvě skupiny byli začátečníci, ti nemuseli chodit na specializované semináře, ale měli naopak další výuku jazyka. Třetí skupina byli mírně pokročilí, čtvrtá pokročilí a poslední byli ti nejlepší. Pokud vás test zařadil do nevyhovující skupiny, nebyl problém se vyměnit. Večer pak byly dvě hodiny (každá 45 minut) bulharských národních zpěvů a bulharských národních tanců, které však neprobíhaly každý den.

Bohužel bylo skupin docela málo, takže se v nejlepší skupině potkali lidé se slovanským základem, kteří se učí bulharsky minimálně 4 roky, se studenty s neslovanským základem, co jsou v druháku, ale povedlo se jim dobře napsat test.

Specializované semináře měly dvě hlavní témata – překlad a literatura a kulturní realie. Každou hodinu přednášel někdo jiný, teoreticky jste si ale museli vybrat jeden směr a toho se držet. Prakticky šlo přebíhat, spousta lidí na tyto semináře ani nechodila (i když byly povinné). Ne všechna témata byla vhodná, pro příklad mohu uvést jedno, které se týkalo překladu srbského perfekta do bulharštiny. Rozhodně to nebylo pro třetí skupinu, ve které byla spousta studentů, kteří studují jiné slovanské jazyky (ne přímo srbštinu), a zatím se k bulharskému perfektu ve výuce ani nedostali. Rozhodně to nebylo ani pro nesrbsky mluvící. A takových případů tam bylo bohužel více. Raději bych procvičovala jazyk.

Pořadatelé se skutečně snažili, aby vybalancovali „zábavu“ a náš volný čas. Nebyl tedy program každý den, některé večery byly volné (zvláště víkendové), jiné večery se promítal pouze film. Měli jsme karaoke párty, kvíz, nějakou diskotéku, výlety na Vitošu, do Sofie, k blízkému klášteru... Účast, na rozdíl od Velikého Tärnova, kde bylo každý večer něco a v 95 % byla účast povinná, byla dobrovolná. Pokud nejste družící typ, jeďte do Sofie.

Výuka jazyka probíhala bez učebnic (pouze začátečníci je měli). Učitel nosil svoje vlastní materiály. Domácí úkoly byly časté, dle četnosti odevzdávání ostatních v kurzu taktéž nepovinné.

Seminář byl zakončen esejí na téma „Přání a vzpomínky“, každá práce pak byla nějak zmíněná v závěrečném ceremonálu.

¹ Jeden lístek stál 1.60 leva, maršrutka byla o deset stotinek levnější. Na metro i na autobus si musí cestující koupit po jednom lístku. Nicméně jde koupit i celodenní (za 4 leva), ten je ale vhodnější k cestování ve volném dni.

Jídlo

Jsem vegetarián, jídlo se dalo sníst. Mezi snídaní (8.00–8.45), obědem (13:30) a večeří (19.00) byly docela znatelné mezery, což ne každému bylo příjemné. Vždycky však účastník mohl jít do obchodu a koupit si svačinu, ovoce, které je v Bulharsku opravdu levné, atd.

Finance

Stipendium pokrylo náklady na kurz, který v sobě zahrnoval ubytování, stravu, 4 výlety (dva kratší a dva celodenní), výuku, nějaké knihy (ne učebnice) a certifikát. Cestu si student hradil sám, některé školy (jako MUNI) však cestovné proplácejí.

Dostat se do města a zpět stojí přes 6 leva, věci v Bulharsku jsou cenově na zhruba stejné úrovni jako v České republice. Závisí na tom, jak moc si chcete užívat, ale pokud nechcete utrácet, moc peněz vás to stát nebude.

Volný čas

Volného času bylo dle mého až příliš, pokud by kurz měl stejnou náplň a byl na dva týdny, možná by to bylo vhodnější.

Pokud člověk chtěl chodit na doplňkový program (tance, písně atd.), měl čas od zhruba dvou hodin až do půl šesté. Spousta času. Pokud však chtěl jet do Sofie, musel počítat s proměnnými: a) autobus jezdil při nejlepším jednou za půl hodinu, b) muselo se přeseďat – všechny autobusy jezdily s docela velkými časovými rozestupy, c) cesta trvala dlouho. Poprvé jsme to zkusili a byli jsme v Sofii hodinu. A za ten čas jsme stihli jenom vyměnit peníze a koupit pohled. Sobota byla celá volná, spousta lidí si tedy odpustili oběd a vyjeli na výlet v tento den. V neděli byl celodenní, nicméně dobrovolný.

Z toho důvodu je dobré vědět, co chcete navštívit. Spousta lidí už v Sofii byla, stačí se tedy přidat. Organizátoři nás na větší výlet do Sofie vzali až druhý týden kurzu, většina z nás už v ní byla na vlastní pěst.

Celodenní výlety byly skvělé – jeli jsme do Plovdivu a další víkend do Rilského kláštera.

Problémy

S pořadatelem nebyl problém se domluvit jak bulharsky, tak anglicky. Jazykové bariéry se nemusíte bát. Byli vstřícní, poradili. Jako anglicky mluvící síla zde byli dva studenti, ti pomáhali tlumočit.

Pokud byste si třeba chtěli vzít s sebou práci a potřebovali k tomu připojení k internetu, nevyjde to. Signál byl primárně na schodišti a na „dvorku“, obé bylo obloženo studenty píšícími a volajícími domů, žádný pořádný stůl na práci, o klidu se taky hovořit nedalo. Posléze jsme zjistili, že učebny nechávají otevřené, tak jsme chodili pracovat a dělat domácí úkol do nich, ale dle pohledů uklízeček to asi nebyl standardní postup.

Nebyl zde žádný oficiální fotograf, musíte se o svoje fotky postarat sami :-)

Celkové shrnutí

Organizačně skvěle zvládnuté tři týdny, pro většinu i správně vybalancované (nepociťovala jsem žádný stres). Bohužel jsem zvyklá, že věci fungují trochu rychleji, takže by mi spíše vyhovovalo, kdyby to všechno, co jsme za tři týdny zažily, šlo dostat do dvou, a další týden bychom se mohli věnovat praktické aplikaci bulharštiny na místních. Prostředí letních škol svádí k používání jiných jazyků, než je ten, který se učíte. Slovenka studující slovinštinu mluvila se Slovincem slovinštinou, s námi česky, s Polkami polsky, se zbytkem anglicky. My jsme na tom byli obdobně. Tak bych byla raději, kdybychom měli více jazykových hodin, bez specializovaných seminářů by se většina lidí obešla (ten

zlomek, který je uvítal, ovládal jazyk pravděpodobně na nejvyšší úrovni). Poznala jsem spoustu krás Bulharska, nové lidi, se kterými můžu procvičovat slovanské a germánské jazyky, shledala se se starými přáteli. Nevím, jestli se zlepšila má bulharština, ale vím jistě to, že se zlepšila má znalost bulharských reálií, památek a schopnost pasivně porozumět srbštině, chorvatštině, polštině a slovinštině.